

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.I.10.400/2018/9.

A tanács tagjai: . Hajdu Edit a tanács elnöke, előadó bíró
. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna bíró
. Rózsavölgyi Bálint bíró

A felperes:

A felperes képviselője:
. Magyar György ügyvéd

Az alperes: alperes neve
alperes címe

Az alperes képviselője:
. Zajác László bíró
alperes címe

A per tárgya: kártérítés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes és felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:
Budapest Környéki Törvényszék 8.Mf.21.223/2017/9.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:
Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
7.M.113/2015/93.

Rendelkező rész

A Kúria a Budapest Környéki Törvényszék 8.Mf.21.223/2017/9. számú ítéletét hatályában fenntartja.
Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 100.000 (százezer) forint és 27.000 (huszonhétezer) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget.

Az állam viseli a felperes által le nem rótt 496.200 (négy száz kilencvenhatezer-kettő száz) forint és az alperes által le

nem rótt 3.500.000 (hárommillió-ötszázezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az alperes jogelődje, a F. B. elnöke előterjesztésére a M. K. E. a felperest 2005. február 27-ei hatállyal bírói tisztségéből felmentette. Az alperes jogelődje a felperesnek 2005. február 28-án 13 havi illetmény fizetett ki, 6.921.915 forint összegben.
- [2] A felperes 2005. február 28-tól 2005. május 28-áig keresőképtelen volt, 2005. május 28-tól öregségi nyugdíjat folyósítanak a számára. A nyugdíj mellett 2006. áprilisától kezdődően a K. M. K. és Sz. Bt.-n keresztül ügyvédi tevékenységet folytatott. A Bt.-ben kizárólag a felperes végzett pártfogó ügyvédi tevékenységet.
- [3] A Kúria 2012. április 11-én kelt, Mfv.I.10.007/2011/5. számú részítéletével a Pest Megyei Bíróság ítéletének a Megyei Munkaügyi Bíróság ítéletét részben megváltoztató azon rendelkezését, amely a felperes 25.755.464 forint elmaradt illetmény és kamatai megfizetésére irányuló keresetét elutasította, valamint amellyel mellőzte az alperes 2.796.070 forint jubileumi jutalom megfizetésére való kötelezését - az első- és másodfokú részperköltségre vonatkozó rendelkezésekre is kiterjedően - hatályon kívül helyezte, és e körben a Budapest Környéki Törvényszéket új eljárásra és új határozat hozatalára utasította, míg a 3.000.000 forint nem vagyoni kártérítésre és a 13. havi illetményre vonatkozó másodfokú ítéleti rendelkezést hatályában fenntartotta. Megállapította, hogy a felperes bírói szolgálati viszonya az alperesnél 2005. február 27-én szűnt meg.
- [4] A Kúria ítéletében rögzítette, hogy a szolgálati jogviszony megszűnésére tekintettel a felperest elmaradt illetmény nem illeti meg, azonban a jogviszony jogellenes megszüntetésével összefüggésben alperesnek meg kell térítenie a felperes kárát, melynek bizonyítására a felperes szolgálati viszonyának megszűnésekor irányadó a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 1997. évi LXVII. törvény (régí Bjt.) 89. § (1) bekezdés szerint köteles.

A felperes keresete, az alperes ellenkérelme és beszámítási kifogása

- [5] A felperes a megismételt eljárásban kártérítés jogcímén 38.433.465 forint elmaradt jövedelem és ennek 2011. január 1-jétől járó törvényes késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Az időközben hatályba lépett bírák javadalmazásáról és jogállásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (új Bjt.) 2013. évi XX.

törvény 232/D. §-a szerint 2013. április 2-től jelen ügyben is irányadó 145. § (7) bekezdése alapján 12 havi kárátalány (6.389.460 forint), valamint az új Bjt. 184. §-a alapján 5 havi illetménnyel azonos, 2.796.070 forint jubileumi jutalom 2005. május 1-jétől számított késedelmi kamattal növelt összegű megfizetését is kérte.

- [6] Álláspontja szerint 58 éves korában jogellenesen szüntették meg bírói szolgálati viszonyát. Az alperes ezen jogellenes magatartása következtében esett el a bírói jövedelemtől. Amíg a jogszabályok folytán bíróként dolgozhatott volna, addig az időpontig megilleti a bírói jövedelem elsődlegesen 70 éves koráig, másodlagosan 69. életéve betöltéséig. Ennek időpontját 2017. május 19-ében, illetve 2016. május 19-ében jelölte meg, a számítás kezdő időpontját pedig 2005. február 28-ában. A jogviszonya jogellenes megszüntetésének következményeként igényelte a 12 havi kárátalányt, és arra hivatkozott, hogy jogviszonya fennmaradása esetén jogosulttá vált volna a negyven év szolgálati idő után járó jubileumi jutalomra.
- [7] Az alperes ellenkérelmében a kereset teljes elutasítását kérte, illetve a jogviszony megszűnésekor kifizetett 12 havi illetmény, azaz 6.389.460 forint erejéig beszámítási kifogást érvényesített.
- [8] Hivatkozása szerint a felperes bírói jogviszonya a felmentés időpontjában szűnt meg, a kártérítési igényt az ekkor hatályos Bjt. rendelkezései szerint kell elbírálni. Az új Bjt. 2013. április 2-től hatályos rendelkezései alkalmazásának feltétele, hogy a bíróság előtt még folyamatban legyen a jogviszony jogellenes megszüntetésének megállapítása iránti kereset elbírálása. Ennek hiányában a jogkövetkezmények is ahhoz a törvényhez kapcsolódnak, amelynek alapján a jogellenességet kimondták.
- [9] Hangsúlyozta, hogy a régi Bjt. 89. § (1) bekezdése alapján alperes kártérítési felelőssége azokért a károkért áll fenn, amelyek károkozó magatartásával okozati összefüggésben állnak. Ez nem jelenti azt, hogy köteles elmaradt jövedelemként addig az időpontig felmerülő kárt megtéríteni, ameddig a felperes a törvény értelmében bíróként dolgozhatott volna. Értékelni kell továbbá azt a felperesnek felróható körülményt, hogy a jogviszonya megszűnését követő több mint 11 éven keresztül kizárólag az általa előadott jövedelemszerző tevékenységet folytatta, és nem kérte bírói jogviszonyának helyreállítását. Utóbbi miatt a jubileumi jutalomra sem jogosult, mert annak esedékessége idején a jogviszonya nem állt fenn.

Az első- és másodfokú ítélet

- [10] A Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 7.M.113/2015/93. számú ítéletével kötelezte az alperest a felperes javára 2005. május 29-től 2016. május 19-ig terjedő időre 34.857.857 forint kártérítés és ennek 2011. január 1-jétől járó késedelmi kamata, valamint átalány-kártérítés címén 2.662.275 forint megfizetésére, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Marasztalta az alperest a felperes perköltségében. Rögzítette, hogy

az illetéket és a szakértői díjat az állam viseli.

- [11] Álláspontja szerint a felek között folyamatban lévő per során jogszabályváltozás következett be, melynek tételes törvényi rendelkezése (2013. évi XX. törvény 232/D. § (3) bekezdése) irányadó anyagi jogszabályként az új Bjt. alkalmazását írta elő 2013. április 2-től az ebben az időpontban folyamatban lévő ügyekre.
- [12] Az elsőfokú bíróság utalva az új Bjt. 135. § (1) - (3) bekezdésére, 145. § (3), (6) bekezdésére kifejtette, hogy a felperes hivatkozása alaptalan, miszerint 70 éves koráig, azaz 2017. május 19-ig bíróként dolgozhatott volna, ugyanis a jogszabály szerinti felső korhatár a felperes esetében 69. életév. Ezért a kártérítés alapját képező időszakot 2005. február 28-tól 2016. május 19-ig terjedően határozta meg.
- [13] Az elsőfokú bíróság szerint a felperes helytállóan hivatkozott arra, hogy az alperes jogellenes magatartása és a keletkezett kárigénye közötti okozati összefüggés megállapítható.
- [14] A Bjt. módosított szabályai alapján [Bjt. 145. § (7) bekezdés] a felperes választhatott, kéri-e vagy nem a korábbi státuszába való visszahelyezését. A felmentés körülményeire figyelemmel a felperestől nem volt elvárható, hogy az annak jogellenességét megállapító jogerős ítélet meghozatalát követően ismét bírói helyre pályázzon. Annak, hogy a felperes nem a visszahelyezés lehetőségét választotta, a felek közötti kárigény elszámolásakor van jelentősége, de nem tekinthető olyan vétkes magatartásnak, amely kizárná az alperes helytállási kötelezettségét. Nem szokványos, hogy a felperes nem önálló ügyvédi adószámmal, hanem családi vállalkozás keretében bonyolította e tevékenységét, azt azonban sem az ügyvédi kamara, sem az adóhatóság nem kifogásolta.
- [15] A jelenleg is dolgozó felperest az alperes jogellenes felmentése folytán kár érte, melynek pontos összegét a perben szakértő állapította meg, ezért az elsőfokú bíróság mellőzte az alperes ezzel kapcsolatosan benyújtott adatainak figyelembe vételét, valamint a KSH adatok beszerzésére vonatkozó indítványát.
- [16] A felperes 2005. február 28. és május 28. között keresőképtelen volt, amely időszak alatt munkavégzési kötelezettség akkor sem terhelte volna, ha jogviszonya fennáll. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság a szakértő által megállapított félbruttó jövedelemből (1.355.007 forint) a táppénz megtérülés összegét (1.003.410 forint) levonva, 351.597 forint tekintetében a felperes kárigényét elutasította.
- [17] A Bjt. 145. § (7) bekezdésében írtak alapján az elsőfokú bíróság - a körülményeket mérlegelve - 5 havi illetménynek megfelelő összegű átalány-kártérítést állapított meg a felperes javára, és erre tekintettel a már megfizetett fennmaradó 7 havi bruttó összeget a felperes tényleges kártérítési követelésébe beszámította, amelyet ugyancsak félbruttó összegben (3.224.011 forint) vett figyelembe.
- [18] Elutasította a felperes jubileumi jutalom iránti igényét, mert annak alapja a szolgálati idő folyamatossága, a felperes

jogviszonya pedig 2005. február 27-én megszűnt, így 2005. május 1-jén esedékességgé vált jubileumi jutalomra nem szerzett jogosultságot [új Bjt. 184. § (1) - (2) bekezdés].

- [19] A felperes fellebbezése folytán eljáró Budapest Környéki Törvényszék 8.Mf.21.223/2017/9. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett részében részben megváltoztatta, az alperest kártérítés címén terhelő marasztalás összegét 34.857.857 forintról 32.558.465 forintra leszállította, a 2.662.275 forint átalány-kártérítés megfizetésére való kötelezést mellőzte, valamint kötelezte az alperest az állam javára 706.340 forint előlegezett szakértői költség megfizetésére, megállapítva, hogy 105.580 forint felperest terhelő szakértői költséget az állam viseli. Kötelezte az alperest a felperes javára másodfokú perköltség megfizetésére, megállapítva, hogy a fellebbezési illetéket az állam viseli.
- [20] A törvényszék rögzítette, hogy az új Bjt. nem tartalmaz olyan átmeneti rendelkezést, amely szerint a munkáltató kártérítési felelősségével kapcsolatos folyamatban lévő ügyekben az új törvény rendelkezéseit kellene alkalmazni. A felperes szolgálati jogviszonya 2005-ben szűnt meg, így kártérítési igényét a régi Bjt. szerint kellett elbírálni.
- [21] Az új Bjt. és az azt módosító törvény sem volt a perben irányadó, a régi Bjt. pedig átalány-kártérítés megállapítására nem adott lehetőséget, az ennek megfizetésére vonatkozó kötelezést ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletből „mellőzte”. Annak azonban nem volt érdemi jelentősége, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében az új Bjt-t idézte, a törvénynek a munkáltató kártérítési felelősségére vonatkozó rendelkezései ugyanis megegyeznek a régi Bjt. ezen szabályaival [rég. Bjt. 89. § (1) bekezdés, 91. § (1) bekezdés, 89-90. §].
- [22] A felperes jogviszonyát az alperes jogellenesen szüntette meg, melynek következtében elesett az illetményétől, a kára tehát az az elmaradt jövedelem, amit bíróként megkereshetett volna. Az új Bjt. bírói korhatárra vonatkozó rendelkezései [232/C. § c) pont] alapján a felperes 69 éves koráig bíróként dolgozhatott volna. Törvény rendelkezik arról, hogy a bírói tisztséget meddig lehet ellátni, ezért nem fikció, hogy a felperes bíróként meddig részesülhetett volna illetményben. Így a kártérítésre jogosító - a jogellenes intézkedéssel okozati összefüggésben álló - időszak is pontosan megállapítható volt.
- [23] A régi Bjt. 94. §-a előírja, hogy a kártérítés kiszámításánál a kár összegéből le kell vonni azt az összeget, amelyet a bíró a munkaereje hasznosításával megkeresett. A megtérülés összegét a perben a felperesnek kellett bizonyítania, amely kötelezettségének eleget tett: nyugdíja összegét a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság adatközlése igazolta, az ügyvédi tevékenységgel kapcsolatos számlákat csatolta, rendelkezésre bocsátotta a K. M. Bt. adóbevallásait, és a jogi segítségnyújtó szolgálatoktól is szerzett be adatokat.

- [24] Az elmaradt jövedelem jogcímén járó kártérítést a szakértő a szakvéleményében a számítás módját is részletezve megállapította, azt az alperes sem vitatta. Ezért a szakvéleményt az elsőfokú bíróság jogszerűen fogadta el az ítélete alapjául.
- [25] Az alperes az elsőfokú eljárásban és a fellebbezésében is csupán feltételezte, hogy a felperes az általa igazoltnál többet keresett, illetve kereshetett volna. Ezt azonban tényekkel nem támasztotta alá. A másodfokú eljárásban e körben előterjesztett bizonyítási indítványainak a törvényszék nem adott helyt, ugyanis az alperes a beadványában tényeket továbbra sem állított, a rendelkezésére álló adatokat nem csatolta, a felajánlott bizonyítás pedig nem vezetett volna eredményre. A régi Bjt. egyébként nem tartalmaz kárenyhítési kötelezettségre vonatkozó rendelkezést, ilyen kötelezettség a felperest nem terhelte. Ugyanakkor nyugellátást is vett igénybe és jövedelemszerző tevékenységet is folytatott.
- [26] A törvényszék szerint az elsőfokú bíróság a 2005 évre vonatkozó kártérítési összeget nem számolta helyesen: a felperes elmaradt jövedelme ugyanis 1.716.024 forint volt ebben az évben (3.265.880 forint - 1.549.864 forint). A teljes jogosultsági időszakban a felperest 38.085.353 forint elmaradt jövedelem illetve meg a szakvélemény szerint, amelyet csökkentve az alperes által beszámítani kért 12 havi illetmény félbruttó összegével, azaz 5.526.884 forinttal, a felperest 32.558.465 forint kártérítés illeti meg.

A felperes és az alperes felülvizsgálati kérelme és ellenkérelmeik

- [27] A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésével az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.
- [28] Hivatkozása szerint a törvényszék megsértette a 2013. évi XX. törvénnyel 2013. április 2-án hatályba lépett, e törvény 232/D. § (3) bekezdése alapján irányadó Bjt. 145. § (3) - (7) bekezdéseiben foglaltakat. E rendelkezéseket ugyanis a 2013. évi XX. törvény hatályba lépésekor folyamatban lévő eljárásokban is alkalmazni kell.
- [29] A Bjt. 145. § (7) bekezdés értelmében ha a bírói szolgálati jogviszonyt jogellenesen szüntetik meg, és a bíró nem kéri tisztségébe visszahelyezését, a bíróság a (6) bekezdésben foglaltakon felül az eset összes körülményeinek mérlegelésével, legalább 2, legfeljebb 12 havi illetménynek megfelelő összegű átalány-kártérítést állapíthat meg. Az elsőfokú bíróság jogszabálysértés nélkül ítélt meg ezen a jogcímen a felperesnek 5 havi átalány-kártérítést.
- [30] A törvényszék számítási hibát is vétett akkor, amikor még egyszer levonásba helyezte az elsőfokú bíróság által már levont, a 2005. február 28. és május 28. közötti keresőképtelenségi időszakra járó kártérítési összeget, 351.597 forintot.
- [31] Számítási hibája kiterjedt arra is, hogy az elsőfokú bíróság által megítélt 34.857.857 forintot csökkentette 2.299.392 forint

összeggel, melynek számítása nem derül ki ítéletéből. A felperes szerint a 2005. évre járó kártérítést vonták le ismételten.

- [32] Az alperes felülvizsgálati kérelme a jogerős ítélet alperest marasztaló rendelkezésének hatályon kívül helyezésével, a felperes keresetét elutasító ítélet meghozatalára, másodlagosan a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára irányult.
- [33] Az alperes szerint a régi Bjt. 89. § (1) és (3) bekezdésében foglaltakat sértette meg a törvényszék a vagyoni kártérítés összegének megállapításakor, valamint a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (rég. Pp.) 221. § (1) bekezdése szerinti indokolási kötelezettségének sem tett eleget, a tényállást hiányosan állapította meg, továbbá nem utalt arra, hogy a felajánlott bizonyítást miért mellőzte.
- [34] Helyesen állapította meg a törvényszék, hogy a perre a régi Bjt. 89. §-át kell alkalmazni, nem indokolta meg azonban, hogy az elmaradt illetmény teljes összegét miért tekinti azonosnak a kárral, és nem állapítható meg az sem, hogy az alperes jogellenes magatartása és a felperes állított kára közötti okozati összefüggést mi alapján tekintette adottnak. Nem oldotta fel továbbá azt az ellentmondást, hogy a felperes a bírói szolgálati jogviszonya helyreállítását nem kérte, ennek ellenére elmaradt jövedelemre tartott igényt egészen a nyugdíjazásáig úgy, hogy már a legkorábbi időponttól kezdve nyugdíjba vonult.
- [35] Az a körülmény, hogy a felperes bírói szolgálati viszonyát jogellenesen szüntették meg, és emiatt az alperes kártérítési felelőssége fennáll, még nem jelenti azt, hogy a felperes kára folyamatosan fennállna addig az időpontig, amíg a törvény alapján bíróként dolgozhatott volna. Az csak egy lehetőség, hogy a felperes 69 éves koráig bíróként dolgozhatott volna, nem jelenti azt, hogy ez tényleg így is lett volna. Számos körülmény befolyásolhatta, különös figyelemmel az új Bjt. 2012. január 1-jétől hatályba lépő változásaira, amely felperes jogviszonyát is érintette volna. A jogszabály hatályba lépésekor 64. életévét a felperes már betöltötte, így a 2013. évi XX. törvény rendelkezései alapján nyilatkozni kellett volna 30 napos jogvesztő határidőn belül arról, hogy kéri-e bírói tisztségbe való visszahelyezését. Időközben hatályba lépett azon rendelkezés is, miszerint az aktív bíró nem vehet igénybe öregségi nyugdíjat. Így a felperes nyugdíja mellett már nem tölthetett volna be bírói tisztséget.
- [36] Az alperest csak azért a magatartásért terheli felelősség, amelynek közvetlen következménye a hátrányos eredmény. Az alperes a jogellenes magatartást 2005. február 28-án valósította meg, amelynek közvetlen következménye az volt, hogy nem vagyoni kártérítés, valamint átalány-kártérítés megfizetésére kötelezte a bíróság. A felek konfliktusára, a felmentés körülményeire vonatkozó hivatkozások a nem vagyoni kártérítés körében értékelendők. A felperes bírói jogviszonya megszűnését követő egy éven túl jogellenes felmentése és jövedelmi viszonyai közötti összefüggésre

alappal nem hivatkozhat, különösen arra tekintettel, hogy soha nem kérte visszahelyezését.

- [37] Az ítélet számítási módszere és a peradatok értékelése okszerűtlen, jogszabálysértő. A bíróságok nem értékelték a felperes rosszhiszeműségét, a károsodása mértéke megállapítását nehezítő jogszabálykerülő magatartását, és elfogadták azt, hogy a felperes jövedelme azonos a Bt-n keresztül számlázott összegekkel. Az alperesnek más perekből igazolt tudomása van arról [rég. Pp. 163. § (2) bekezdés], hogy a felperes jelenleg is ügyvéd, és nem pártfogó ügyvéd, amelyből nyilvánvalóan bevétele származik, és a perbeli időszakban is származott, amelyet a felperes nem igazolt (rég. Pp. 8. §).
- [38] Tévesen alkalmazták a bíróságok a bizonyítási terhet. A felperest terhelte ugyanis annak igazolása, hogy az alperes jogellenes magatartásával összefüggésben milyen összegű kára keletkezett. Ezért hitelt érdemlően bizonyítania kellett az időközben megtérült jövedelmét. A felperes képviseleti tevékenységére vonatkozó tételes kimutatás csatolása esetén került volna az alperes abba a helyzetbe, hogy megállapítsa, kizárólag ezekben az ügyekben járt-e el. A kimutatások azért szükségesek, mert a felperes jövedelmére vonatkozó bevallások a tényleges jövedelme megállapítására nem alkalmasak.
- [39] Amennyiben a megismételt eljárásban az ismételten elégtelen adatok alapján a felperes tényleges kárát nem lehet megállapítani, a régi Bjt. 95. § (2) bekezdésbe foglalt általános kártérítés megállapítására van lehetőség. Mindezek alapján a felperes vagyoni kárigényét el kellett volna utasítani.
- [40] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében az alperes felülvizsgálati kérelmének megalapozatlanságára hivatkozva a felülvizsgálati kérelme szerinti marasztalást kért.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [41] A felülvizsgálati kérelmek nem megalapozottak.
- [42] A Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a Kúria a jogerős ítéletet csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretein belül vizsgálhatja felül.
- [43] A Pp. 272. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, azt, hogy a fél milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja, továbbá elő kell adni - jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett - hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja.
- [44] A felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei tehát a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek akkor tesz eleget a fél, ha a felülvizsgálati kérelemben egyrészt a megjelöli konkrétan a

megsértett jogszabályhelyet, másrészt a hivatkozott jogszabálysértést is tartalmilag körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. Ha a fél a felülvizsgálati kérelmében több egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásának rendelkeznie kell a fenti tartalmi követelményekkel. A jogerős ítélet több rendelkezése ellen irányuló felülvizsgálati kérelem esetén annak a törvényben előírt tartalmi kellékeket kérelmenként külön-külön kell tartalmaznia és ezek hiánytalan meglétét is a Kúria külön-külön vizsgálja [1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3-6. pont].

- [45] A Kúria csak azon felülvizsgálati hivatkozásokat vehette figyelembe, amelyek a fenti követelményeknek megfeleltek.
- [46] A felperes felülvizsgálati kérelmében a megsértett jogszabályhely megjelölése nélkül vitatta az elmaradt jövedelemben jelentkező kártérítés összegének megállapítását, és állított számítási hibát, valamint hivatkozott arra, hogy a törvényszék az indokolási kötelezettségét megsértette, így ezen felülvizsgálati érveléseivel a Kúria nem foglalkozhatott.
- [47] Megalapozatlan az új Bjt. 145. § (7) bekezdés megsértésére történő hivatkozása.
- [48] A törvényszék helytállóan hívta fel a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 15. § (1) bekezdését, miszerint a jogszabályi rendelkezést - ha a jogszabály eltérően nem rendelkezik - a hatályba lépését keletkező tényekre és jogviszonyokra, valamint megkezdett eljárási cselekményekre kell alkalmazni. A felperes bírói jogviszonyára a régi Bjt. rendelkezései voltak az irányadók. Az új Bjt. hatályba léptető rendelkezései ezzel összefüggésben nem tartalmaztak eltérő rendelkezéseket, így a felperes megszűnt bírói szolgálati jogviszonyára a régi Bjt. rendelkezéseit kellett alkalmazni. A 2013. évi XX. törvény 25. § alapján hatályos 232/D. § (3) bekezdése szerint az új Bjt. 2013. évi XX. törvénnyel megállapított 145. § (3) - (7) bekezdéseit kell e törvény hatálybalépésekor folyamatban lévő eljárásokban is alkalmazni. 2013. évi XX. törvény tehát azon új Bjt. rendelkezéseit módosította, amely a felperes megszűnt bírói szolgálati jogviszonyára nem volt irányadó, következésképpen a módosítással bevezetett rendelkezéseket sem lehetett jelen ügyben alkalmazni. Ezért jogszabálysértés nélkül utasították el a felperesnek az új Bjt. 145. § (7) bekezdésére alapított átalány-kártérítés iránti igényét másodfokon.
- [49] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a régi Bjt. 89. § (1), (3) bekezdésének megsértését alaptalanul állította.
- [50] A jogerős ítéleti rendelkezés szerint a felperes bírói szolgálati jogviszonyának megszüntetése jogellenes volt, és a felperes ezzel összefüggésben érvényesített elmaradt jövedelemben jelentkező kárigényt [rég. Bjt. 89. § (1) bekezdés]. Az általa megjelölt kárt, valamint annak a munkáltató, az alperesi jogelőd fenti károkozó magatartásával összefüggését valóban a felperesnek kellett

bizonyítania [régi Bjt. 89. § (4) bekezdés]. Ezen jogszabályhely megsértésére azonban felülvizsgálati kérelmében az alperes a jogszabályhely megjelölésével nem hivatkozott, így ezen érvelés nem volt a Kúria által vizsgálható.

- [51] Ebben a körben az indokolási kötelezettség [régi Pp. 221. § (1) bekezdés] megsértésére történő alperesi hivatkozás is megalapozatlan. A törvényszék ítélete 7. oldal 5. bekezdésében rögzített álláspont szerint a törvényben meghatározott bírói felső korhatárra tekintettel a kártérítésre jogosító, a jogellenes magatartással okozati összefüggésben álló időszak megállapítható. A Bjt. alapján a felperes 69 éves koráig dolgozhatott volna, eddig a bírói illetménye megillette volna. A bíróságoknak a határozatukat a szükséges mértékben kell megindokolniuk, amelynek körét az adott ügy jellege és az eljárás során tisztázásra váró körülmények terjedelme határozza meg. Önmagában az indokolási kötelezettség megsértése nem állapítható meg amiatt, hogy a levont jogkövetkeztetéssel a fél nem ért egyet. Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben több ügyben kifejtette, hogy „a bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása. A jogszabályok végső soron és kötelező erővel való értelmezése egyébiránt a bíróságok feladata” [30/2014. (IX. 30.) AB határozat indokolás 89. fejezet].
- [52] Az okozati összefüggés bizonyítására vonatkozó [Bjt. 89. § (4) bekezdés szerinti] szabály megjelölése hiányában az alperesnek a felperes megtérült jövedelmére vonatkozóan tett felülvizsgálati előadása nem volt vizsgálható, míg a régi Pp. 163. § (2) bekezdése, a régi Pp. 8. § rendelkezéseire történő zárójeles hivatkozás a jogszabálysértés mibenlétének pontos körülírására vonatkozó érvelés hiányában szintén nem volt a Kúria által értékelhető.
- [53] A régi Bjt. 95. § (2) bekezdésében foglalt általános kártérítésre vonatkozó rendelkezés megjelölése az alperes részéről nem a felülvizsgált jogerős ítélet valamely jogszabálysértő rendelkezése alátámasztásául szolgált, így szintén nem volt figyelembe vehető.
- [54] Az alperes alappal nem hivatkozhatott a felperes felróható magatartására [Bjt. 89. § (3) bekezdés] amiatt, hogy nem kérte bírói tisztségbe történő visszahelyezését. Ennek alátámasztásául a felülvizsgálati kérelme 3. oldal utolsó bekezdésében előadottakra (jogszabályi változások) a megelőző eljárásban nem a kár összege, az okozati összefüggés körében, hanem az új Bjt. jelen ügyre történő alkalmazhatatlansága indokaként hivatkozott, fellebbezésében is ebben a körben érvelt. A jogerős ítélet azonban nem támadható felülvizsgálattal olyan kérdésben, amely nem volt a megelőző eljárás tárgya (BH.2002.447., BH.2002.283.). Ezért az alperes ezen érvelését a Kúria szintén nem vizsgálhatta. Úgyszintén a bírói tisztség öregségi nyugdíj melletti ellátásának tilalmára vonatkozó előadást sem, mivel ebben a körben megsértett jogszabályhelyet az alperes nem jelölt meg.

- [55] A fentiek alapján a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdés alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [56] A Kúria kötelezte a nagyobb részt pervesztes alperest a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján a felperes felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére. A felek által le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték viseléséről a Kúria a perindítás idején hatályos 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés f) pontja, 3. § (3) bekezdése, valamint az 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés c) pontja rendelkezésére tekintettel a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján rendelkezett.
- [57] A Kúria a felülvizsgálati kérelmeket a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2019. április 17.

Dr. Hajdu Edit s. k. a tanács elnöke, előadó bíró, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s. k. bíró, Dr. Rózsavölgyi Bálint s. k. bíró